

nserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljen
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
št. 190.

Izhaja po trikrat na teden in slove
v torek, četrtek in soboto.

Vstavaški stebri.

Pri manjih prilikah se spoznajo veliki možje, to pravilo se je večkrat že za resnično skazalo. Srenjske volitve za mesto ljubljansko niso same na sebi tako važne in pomenljive za vse Slovence, vendar imajo za nas kolikor toliko važnosti zato, ker je Ljubljana središče Slovenije in vsaka dogodba v nji nekaj sence po deželi meče. Kaj bi je tedaj reč ne, ki daje Ljubljani slovensko ali nemčursko, belo ali črno lice! Tedaj je opravičeno to, da občinske volitve v Ljubljani brigajo ne le mesto samo, ampak tudi vse dežele slovenske.

Dandanes, ko se že vsaki reči pridaja političen pomen, so pa zlasti ljubljanskega mesta srenjske volitve dosegle nekako važnost, kakoršne bi sicer nikdar ne imele. Stranki, ki se tu merite, ste ob enem tudi glavni politični stranki, tedaj je boj važen ne toliko sam na sebi ali zavoljo reči, za katero gre, kolikor zavoljo bojevalcev samih, kajti gospodarstvo v mestu samo na sebi pač ni tega hudega boja vredno, ker tu ne more iti ne za posebno čast, ne za „mast.“

Volitveni boj je tu tedaj boj političnih strank. In prav zato, ker se tu merite stranki, bi človek po vsi pravici mislil in pričakoval, da se ne bo nihče vtikal med nji, marveč jima prepustil samima sebi, naj ga končate kakor koli; zlasti bo pričakoval, da se osebe, ki so po svoji viši službi vzvišene nad strankama, ne bodo brigale za ta boj, najmanj pa se vstopile same v njine vrste in prijele za orožje ter ga vihtele proti temu ali onemu; naravno bi bilo, da bi se za ta boj čisto nič ne zme-nile, ali pa k večjemu od daleč gledale ga.

Take osebe so pri nas ces. kr. uradniki,

zlasti uradniki više vrste, kakor n. pr. deželni predsednik, deželni glavar, ki je eden najviših c. k. finančnih uradnikov na Kranjskem, c. k. okrajni glavarji in c. k. vladni svetovalci. Tem po njihovih službah vzvišenim ljudem bi moralo po mislih vsacega pametnega človeka biti piškavi oreh mar za to, kdo ali katera stranka — če že povsod moramo o strankah govoriti — ima srenjsko gospodarstvo v rokah; to je marveč prva briga meščanov, ki za to gospodarstvo skladajo denar, in med temi je viših ces. kr. uradnikov šembrano malo ali prav nič.

Kako mora pri tem takem človeška pamet strmeti, če vidi, da taki ljudje, ki bi se ne imeli ganiti s svojega vzvišenega stališča, se spusté doli v guječo boja, ne da bi mirili, ampak da kot najbujši in vsled veljavnosti, kero imajo po svoji službi, najizdatniši priganjači in agitatorji vlačijo bojevalce na bojišče — ktere in proti kterim, je tu eno in isto.

Po volitvah za kranjsko kupčijsko zbornico od prave strani znani vitez Vesteneck je zdaj c. k. okrajni glavar litijskega okraja. Kot takemu in ker ne živi v Ljubljani, bi mu imelo šembrano malo mar biti za volitve v ljubljansko mestno starešinstvo. Vendar je prišel v Ljubljano in se vstopil v vrsto naših agitatorjev, priprostih ljudi, meščanov in volilcev, ki tedaj, ker davek plačujejo, morajo prizadevati si, da spravijo v mestno starešinstvo možake svojega zaupanja. S temi je c. k. okrajni glavar litijski skušal se v agitiranji — s kakim vspehom, je tu enako.

Izgled teh viših gospodov so posnemale niže osebnosti; toda o teh ne govorimo, kajti če gre prva glava čede v zelnik in je nihče ne zaverne, zakaj bi druge ne šli za njo! Če se tedaj c. k. osebe, ki so na čelu najviših c.

k. uradov in oblastnij, tedaj obdane z vsim svitom vzvišene svoje stopinje, tako ponižajo, da se podajo med stranke in tu svojo službeno veljavnost obračajo na korist kake stranke — bodi-si ktere koli, v kako opasnost spravijo s tem veličastnost c. k. službine stopinje, na katero so postavljene! Ali morejo potem res še zahtevati po vsi pravici čast nepristranosti za lastno osebo, ktera gre c. k. službini stopinji? Ali ne zgublja marveč po takem obnašanju ravno ta po njih od svoje veličastnosti?

Vse tako in enako skušamo in gledamo Slovenci ne le v Ljubljani, ampak po vsi deželi že več let. Potlej pa se pritožujejo različni c. k. uradniki in njihovi privrženci, češ, da nimamo pravega spoštovanja do c. k. uradnikov. Da-si te pritožbe niso po vsem opravičene — ker naše ljudstvo ne daje vselej krivde tega c. k. stopinji ali c. k. uradu, kar zakrivi kaka c. k. oseba, — je vendar žalibog res, da mnoge osebe po svojem strankarskem ravnanju v neuradnih rečeh in s tem, da se vtikajo v zadeve, ktere bi jim vsled službe imele biti deveta briga, in se pri teh obanašajo tako, da vzbujajo nevoljo, znižujejo pri ljudstvu spoštovanje do c. k. gospósk različne vrste in visokosti. Ta prikazen ni niti ljuba nam, niti bi ne smela biti ljuba tistim, ki imajo vsled svojih vzvišenih služeb pravico zahtevati to spoštovanje. Ali mi temu ne moremo kaj, naj si pomagajo c. k. uradi sami s tem, da se vse osobstvo od najniže vrste ravná tako, kakor gre za namestnike cesarjeve in njihove c. k. podložne.

Te misli tiskamo zato, da zvedó najvišji c. k. uradniki našo in našega ljudstva sodbo o njihovem za c. k. uradnike sploh neprimernem vtikanju v strogo strankarske homatije. Če bi

Zadnji dnevi v Ogleju.

(Izviran roman iz petega stoletja.)

Spisal Alojzij Lukovič.

(Dalje.)

„Salvete!“ nagovorite ju gospi, „no“, nadaljuje Honorija, „krasen prostor sta si zbrala za razgovor. Kako milo pihlja vetrič! Jug in sever se bojujeta. Kako kroži valovje! Digna, glej Oglejčana, kako brezskrbno se giblje na ladijah. Vidiš, ni li tam bogati kupec Helijas? Sam vesla. Nas vidi, pozdravil nas je. A naglo kot puščica je smuknil čoln naprej.“

„Mati, jaz ne vem, kaj je to; če vgleдам tega moža, skrči se mi srce. Nič mi ni storil, da, celo jako vdovno in postrežljivo se obnaša proti meni, a pozdeva se mi, kot bi bil moj največji sovražnik.“

„Marij, Marij“, odgovori Honorija žugaje, „vsak pošten človek mora imeti bližnjega za dobrega toliko časa, dokler se popolno slabega ne skaže.“

„O gospa, krivico mi delaš. Sem li jaz gospodar svojih občutkov? Sem li jaz gospodar svojega srca?“

„Ne, ne, za take občutke nismo mi odgovorni, a dolžnost imamo, te občutke naravnega mrzenja premagovati. Hud je sicer tak boj, a tem večja je zasluga. Večen boj se bije v našem srcu med dobrim in zlim. Blagor mu, ki premaga zlo. Se ve, da pošteno samoljubje dovoljuje pozornost, s ktero pa mora vsakdo čuvati lastno srečo. Vsakako najlepši je mir, mir in ljubezen med posameznimi ljudmi.“

„Oh mir, mir, zakaj zdihuje moje srce vedno po miru?“ toži Evdora.

„Naravno, ljuba hči. Ženska ima svoj delokrog le v družini. In poslednja le tačas napreduje, če mir vlada na svetu. Kadar so duhovi vzburljeni, rušijo se spona, ki vzdržujejo državljansko življenje. Iz javnega življenja pa se presaja ta vzburljenost tudi v družinske kroge, in potem zavira tiho delovanje žene.“

„Živ dokaz sem jaz“, reče Digna, otrnivši si solze, „glejte, kaj je nemir, kaj je boj z

menoj napravil! Zdi se mi, da nimam več srca v sebi, da s Severom vred je tudi ono pokopano.“

„Honorija, mati“, praša Marij, „odkazavi ženski delokrog v družini, ne odobruješ, če ona prime za meč, da brani z možem vred domače ognjišče?“

„Marij, žena ne pridobi nikdar zmage v boju. Žalostno, da, beda kraju, kjer ni vstanu možka roka braniti domovja.“

„In oni dan“ — nadaljuje Marij — „si Evdoro pohvalila, ko je junaške besede izgovorila!“

„To je drugo. Hvalila sem njeno ljubezen do domovja, kajti žena, ki ne ljubi domovine, ni prava žena. Ta lepa lastnost, domoljubje, morala bi biti pri nas še močnejša nego pri vas. Zato menim, da v bojni bedi ima lahko ženska krasen nalog. Ona naj obvezuje vsekane rane, z nježno roko naj jih hladi; če treba, naj moža navdušuje, da brani resnico in pravico; konečno, ko glavni steber pade, bi bilo

te misli vsled policijske previdnosti ne zagledale belega dne v tem listu, zagledale ga bodo na drugem še bolj svetlem mestu. In če bi slavna sodnija hotela zarad njih koga preganjati, tu ga ima.

J. Alešovec.

Kdo nam bolje reši socijalno vprašanje: liberalizem ali vera?

(Konec.)

Krščanska vera, katoliška cerkev pa ne uči samo z besedo, ampak tudi dejansko kaže, da se zvesto ravná po svojih načelih. Kdo bo tajil blagodejni vpliv njen, ki se razodeva na več strani? Ali ni ona skrbela za omiko nižjega ljudstva že prva stoletja? Kdo pa je bil v srednjem veku, ki je delil tisočere in tisočere blagoslove svojega neumornega delovanja? Kje je našel potnik varno prenočišče? Kje preganjani zavetje? Kje žalostni tolažbe? Kje se je dobil poduk, omika? Kdo je skrbel za véde in umetnije? Kje se je gojila omika tačas, ko je vladala ljuta vojska, ko se nikdo ni menil za človeštvo? Kdo je naučil na pol nazega divjaka, zavitega v medvedovo kožo, postaviti stalno stanovanje, vleči brazde skozi močvirnata tla, nerodovitno zemljo? Ali ni vsega tega učila sveta katoliška cerkev v svojih obilnih samostanih? — Neverni mahomedani naplenili so po Evropi mnogo, mnogo sužnjev ter jih tirali seboj v vroče afrikanke pokrajine, vkovali jih v trde verige ter vpregli k delu: kdo se jih je usmilil revežev, zdihujočih pod neusmiljenim bičem mavrskih muzelmanov? V krilu katoliške cerkve ustanovili so se navlaš redovi, namenjeni v oproščenje jetnikov in sužnikov: in ti redovniki, redemptoristi zvaní, so se s požrtvovalno ljubeznijo podajali med neusmiljene muzelmana, oproščevat nesrečne robe. In oni zaničevani, psovani in tolikanj zatirani red Jezusovega imena! Koliko je storil v blagor človeštva! Koliko si je prizadeval, pripeljati divjake indijanske h krščanski veri in omiki, kolikor se je more dati odivjanemu rodu: divjim zverém podobne je vkrotil, da so bili krotki, ko jagnjeta. Česar prej ni moglo uničiti dolgoletno, silovito bojevanje, storilo je nezatno orožje, ktero je imel jezuitovski red: sv. križ in evangelij. — Blagor in srečo prinašali so isto tako dominikanci in drugi redovniki povsod, kamor so prišli: povsod je bila vidna njihova blagonosna roka: v Evropi, Aziji, Ameriki, po avstralskih otocih! In take so podili od sebe, pehali, za-

tirali in zasramovali! Kaj je storil n. pr. sv. Vincencij Pavlanski za bolnike, za ktere je skrbel ter vstanovljal bolnišnice in zapustil redove, ki se imajo posvetiti istemu blagotvornemu poklicu? In kdo se je najkrepkeje vstavljajal trgovstvu in kupčiji s sužnji? Toda kaj bi še našteval dobrote in blagoslove, ki jih je delila na vse strani katoliška cerkev in jih še deli z materno ljubeznijo, ko nikdo ne tají njenega rodovitnega delovanja, kdor ni zaslepljen ali popolnoma hudoben. Kje ste vi liberalci, napuhnjeni prostozidarji, in kar vas je še take svojati, da pokažete, kaj ste vi učinili? Pokažite, kaj spričuje vaše človekoljubje? Kje so vaša dela? Ali ste znabiti vi vstanovili tolikanj bolnišnic, siromašnic? toliko dobrodejnih naprav za slepce, mutce, hrome, hirajoče? za najdence, sirotice? ste li vi ti dobrotniki, ki se bahate z omiko, naprednjaštvom, svobodo, človekoljubjem? Je li to človekoljubje, ako po judovsko sleparite, delate bankrote, krahe, ki vas ni nič družega, nego „Schwindel“, ki pèhate uborne delavce v vedno večo revščino in nadlogo, da jih ženete v obup, ter jim jemljete zadnjo tolažbo — vero? Ali ni marveč ona dobrotnica, ona vera, ona cerkev, ktero vi imenujete mračnjaško, oviralko omike in svobode, ktero zovete „nestrpeljivko“? Kdo je bolj odkritosrčen prijatelj človeštva: kdo prej pomaga trpečemu bratu, ali vi ali ne marveč katoliška cerkev? Ako nabirajo verni kako denarno pomoč, radovoljne svote v dobrodejne namene, precej kričite: čemu ta potrata? Kaj ne, to vas peče, ker vam nočemo izročiti mošnje, da bi delali ž njo, kakor izdajalec Judež, da bi lože sleparili ljudi ter jim izželi zadnji žuljavi denar, ter se veselili na njihove stroške pogube človeštva. — Odgovorite nam, vi liberalci in kar vas je vaše družbe: kdo bolje reši socijalno prašanje: ali vi ali naša vera? kje naj iščemo socijalne sreče, ali pri vas ali v veri? Vse, kar ste nagovorili po svojih klubih, po svojih skrivnih zbirališčih; vse, kar ste namodrovali po spisih v časnikih, po knjigah; vse so le bliščeče pene, ki se pa kmalo razcedé. Vaš sin, socijalizem, je vse razdril, kar je bilo njemu napoti: drzno, ne maraje za spoštovanje, segal je po vaših polnih vrečah; nič mu ni bilo svetega: grozil in pretil vam je s silo, z orožjem. Vaši nauki spremenili so se v krvava zrna, v krvav sad: sami sebi ste spletli trnjevo šibo. Sami vidite toraj, da je pri vas zmešnjava, prokletstvo, mesarjenje: da vaši nauki ne oblažujejo človeških otrók: kam se bodete toraj obrnili? Kje naj iščejo

ljudje vrelca prave sreče, tolažbe, leka, olajšanja? Kdo je pravi učenik in rešenik človeškega rodu: ali vaš puhli liberalizem in njegovi apostoli ali Jezus, božji sin?

Molčé nam odgovoré lastni nasprotniki; s svojim lastnim orožjem pobiti pripoznati morajo pogubno njihovo govorjenje, neuspešno njihovo delovanje: tu je ni tretje, srednje poti: ali leva, ali desna! Ali nevera ali vera! Ako nas toraj liberalizem ne blaží, ne osrečuje, vemo, da se nam je obrniti na pot vere. Kristusova vera naj bo naša rešilna zvezda: njegov duh naj prebiva v naših srcih, da bomo navdihnjeni svete ljubezni drug do družega, da bomo istih misli, kakor so bili prvi kristijani: „Množice vernih je bilo eno srce in ena duša; nikdo ni rekel, da je tega, kar je imel, kaj njegovega, ampak vse je bilo vseh vkup. . . Ni ga bilo reveža med njimi.“ Ljubezen je najbolji pomoček zoper mrzlo sebičnost sedanjega sveta in zmagala bo nad vsemi zaprekami, ki jih jej nastavljajo, dasiravno bomo morali okusiti znabiti še marsikaj neprijetnega, ker Bog je enak zdravniku, ki daje mnogokrat bolniku grenka zdravila. Tu pa tam se sliši med ljudstvom rek: „Bo že Bog pomagal!“ in v teh besedah je več tolažbe in modrosti, nego v vseh reformah liberalcev in socijalistov. Storimo mi svoje in Bog bo storil svoje.

Gašpar Vilman.

Deželni zbori.

Deželni zbor Kranjski. Osmá seja 1. aprila. Več peticij, podanih po posameznih poslancih, se izroči odsekom. Ravno tako se izročé dotičnim odsekom sledeče poslancem predložene deželnega odbora predloge:

Poročilo deželnega odbora z računskimi sklepi ustanovnih zakladov za leto 1875; — poročilo deželnega odbora s proračunom za leto 1877 in z računskim sklepom za leto 1875 norišno-stavbenega zaklada; — poročilo deželnega odbora z računskim sklepom zemljiščno-odveznega zaklada za leto 1875; — poročilo deželnega odbora z računskim sklepom normalno-šolskega zaklada za leto 1875; — poročilo deželnega odbora z računskim sklepom deželnega zaklada za leto 1875.

Poslanec Murnik poroča v imenu finančnega odseka o proračunu deželno-kulturnega zaklada. Sprejmó se nasveti odsekov.

Potem sledé ustna poročila o več peticijah. Poslanec Murnik poroča v imenu finančnega odseka o peticiji okrajnega zdravnika Ipavca

junaško, da se od junaka ne loči tndi v zdanjem trenutku. Smrt na strani moža bi bila častna, če je više dolžnosti ne vežejo, da si ohrani življenje. Mogoče, da so napačne moje misli. Ali vedil v enacem slučaju bi grob možev bilo mučno zapustiti. — O, kam smo zašli? Glejte, zvezdice se prižigajo. Nad pogorjem luña tiho vstaja. Kod vendar se muči Menapij? Skrb za mesto ga še vniči.“

„Čuj, glej“, vsklikne Marij, „kapitol se žari. Je li to požar? Ne, rog je zapel. Čujte, drugi po mestu odgovarjajo. Ah, nevarnost je blizo. Evdora, daj mi čelado. Prikleni mi oklepje. Tako. Tam visi meč. Daj mi ga! O, moj meč, dedščina mi ljuba, mojega očeta.“

Naglo kot blisk je Menapij napravljen. Odkar se je vrnil iz boja, nosil je vedno bojno obleko. Le železje je odložil za trenutek, da se je ohladilo telo v hladnem zraku. Nježni mladeneč se je spremenil v silnega bojnika. Oči mu plametijo, roka se stiska krčevito.

„Z Bogom, da se zopet vidimo.“

„Z Bogom, z Bogom!“ doni mu iz ust prestrašenih žensk. Naglo se poslovi. S krepkim korakom odide in spremljan od ljubih svojih hiti po vrtu do palače, vzburjen vstopi na prag, in skoro bi bil treščil ob Menapija, ki zvročen vstopi.

„Prav tako, prav, ljubi Marij. Na prvi klic mora vojniki vedno pripravljen biti, to je pravilo pravemu junaku. Opazovalne straže so prihitele, napovedale so napad. Kje da se bo vršil, ne vem, na vzhodu ali na zapadu. Pozdeva se mi, da bo zapad v nevarnosti. Sedaj naglo na konje. Naprej na zapadno stran. Z Bogom vsi skupaj.“ — V trenutku se poslovi, z roko še migneta in že sta na konji. Naglo kot blisk jo udarita proti zapadu.

Tresoč se gledate za njima prestrašeni Rimljanki. Kratka, iskrena molitev puhti jima iz srca, da bi junaka božja previdnost nepoškodovana zopet pripeljala v hišo.

Kako nagla sprememba po mestu! Prej vse mirno, sedaj rožlja orožje, vojaci v naglem

skoku hitijo, nekteri proti vzhodu, drugi na zapadno stran. Kako cvenkajo meči, kako odmevajo moški nagli koraki v tihi noči. Le kratek čas, in vsi stojé ob obzidju, pripravljeni vraga spodobno sprejeti.

„Ha“, obrne se Menapij k Mariju, dosepevši ž njim do mestnih zapadnih vrat, in vstopivši se med tu zbrane legijske načelnike, „sovragi ménijo, da nas v spanji zalotijo. A krog in krog mesta stoji dvojno zidovje, in zadej kot železna stena razpostavljene so dolge rajde. Vsi stojte mirno pri svojih oddelkih. Nihče naj ne zapusti brez odločnega povelja svojega mesta. A ti, Marij, vzemi trumo konjikov, odjezdi tiho preko morja, skrij se ž njimi vred na bregu v tamošnji les. Ko boš videl, da se kapitol zopet vžari, zgrabi sovraga za hrbtom. Pa jako previden bodi.“

Vesel in naglo kot blisk izvrši Marij povelje in v kratkem se pomika s krasnim in mogočnim konjiškim oddelkom varno in tiho ob obalu morja.

(Dalje prih.)

v Novem mestu, kateri prosi remuneracije iz deželne zaklada zato, ker je v mestni bolnišnici novomeški zdravil tudi revne; prošnja ta se odbije. — V imenu istega odseka poroča poslanec Obreza (nemški) o prošnji občine Lož za povračilo oskrbnih stroškov za nekega brezdomnega gluhonemega človeka, ki znašajo 247 gl. Deželni zbor dovoli v ta namen 100 gold.

V imenu peticijskega odseka predlaga poslanec vit. Savinšek, da se prošnja občine ihanske za znižanje davka izroči deželnemu odboru, naj on pozve, kaj in kako, in jo potem s priporočilom podá finančnemu vodstvu. — Baron Perglas je bil prosil, naj se ustavijo eksekucije zaradi zastalih davkov proti njemu; njegova prošnja se izroči deželnemu odboru v razsodbo. Prošnja občine Šturija za preloženje ponavljavnega šolskega poduka na nedelje in praznike zaradi tega, ker ob delavnikih hodi več otrok v tamošnjo fabriko, se po predlogu peticijskega odseka izroči deželnemu šolskemu svetu.

Dežman poroča slednjič v imenu občinskega odseka o prošnji občine selške za razdelitev te občine v več občin; ta prošnja se ne usliši, ampak oddá deželnemu odboru, naj on po dotični občinski postavi ukrene, kar gre. Prav tako se zgodi s prošnjo poljanske fare nad Loko, ktera prosi, naj bi se vsa poljanska fara združila v eno samo občino; tudi ta prošnja se namreč iz istega namena izroči deželnemu odboru.

Deveta seja je danes 4. t. m.

Poreški zbor je 1. t. m. potrdil proračune deželne in sprejel resolucijo, da se na učiteljski pripravni v Kopru odpravi nemški učni jezik, slovenski oddelek pa zopet ustanovi v Gorici. Potem je bil s trikratnimi živio-klici na presv. cesarja sklenjen.

O delavnosti na zboru Moravskem piše se iz Brna v „O. Z.“ (gl. Pozor č. 26.); Ne pričakujte od sedanjega zbora celo nič uspešnega. Ti, kateri bi mogli za deželo nekaj storiti, nočejo, a ti, kateri imajo najboljšo voljo vse storiti, ne morejo ničesa storiti. Ne bilo bi v takih okoliščinah za deželo nič bolj uspešnega kot to, da bi kdo, kakor nekdanji Kristus med prodajalce v tempelj, prišel v zbornico ter vstavaško večino pri vsatih ven izgnal. Služabnike lenobe gre imenovati vstavarske poslance, kedar celo ti, ki imajo poročevati, ne prihajajo v zbornico. Celih 14 dni je že preteklo, stroški za zborovanje znašajo že do 20.000 gl., in kakov je uspeh? „Velika ničla (nula=0), to je dosedanji uspeh.“ — Ali ne bi se razun o Moravskem — tudi o marsikterem drugem zborovanju smelo isto reči?

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. aprila.

Avstrijske dežele.

Cesarica se je včeraj iz Angleške vrnila proti Dunaju.

Ministerske konferencije so se pričele 31. marcija. O razpravah strogo molčé, kar vstavoverne liste silno jezi, ker ne morejo ministrom dajati dobrih svetov. Danes ima Andrassy priti na Dunaj, da se vdeleži skupnega ministerskega sveta, kteremu bodo predsedovali cesar in ki bo imel določiti skupni proračun.

Česki poslanci, ki niso hoteli vstopiti v deželni zbor, so vsled sklepa nemške večine zgubili svoj mandat. Profesorja Tomek in

Hausman pa sta bila od c. namestnika prisiljena, da sta se odpovedala poslanstvu, ker bi bila sicer zgubila službo.

Vnanje države.

Iz Hercegovine se nam naznanja, da so vstajniki Rodiču na ljubav s Turki sklenili desetdnevno pomirje s to pogojo, da se sme trdnjava Nikšiče le vsaki dan proti iz Črnogore preskrbeti z živežem.

Iz Zagreba se telegrafuje, da je 31. marca ne daleč od Novog 50 krščanskih družin hotelo pred Turki bežati na hrvatsko stran. Pa avstrijski vojaki so jih vrnili nazaj. Na turške strani jih je čakalo 500 vojakov, ki so razun žen in otrok umorili tudi 70 mož! Tako Turki izvršujejo od sultana obljubljene premembe. — 30. marcija je bila deputacija banjaluških in kostanjeviških kupcev pri hrvatskem višjem poveljniku Mollinary-u, ter ga je prosila, da bi smeli prebivati v hrvatski Kostanjevici.

Iz Srbije se madjarskemu listu „Nemzeti Hirlap“ piše, da vojska je najbrže odstranjena, punt pa v domači deželi neogibljiv.

Ruski car pride 10. maja v Berlin, potem pa se poda v Ems in Jugenheim. Kam se obrne pozneje, to se še ne ve. Med tem bo carjevič oskrboval državna opravila.

Turcija naznanja, da bo obresti državnega dolga, ki bi jih morala plačati 1. apr., plačala 1. julija.

Med novimi **italijanskimi** ministri sta dva Garibaldinca, namreč vojni minister in minister notranjih zadev. Učni minister je neki racijonalist in pravni nek v denarnih zadevah slaboglasen gospod. Vnanjemu ministertvu pa stoji na čelu človek, ki je enkrat namenjal umoriti Karla Alberta, očeta sedanjega kralja! Nekdanji mornarski minister, ki je mnogo zakrivil, da je bilo vojno ladijeve laško pri Visi pokončano, postal je denarni minister. In ti možje naj Italijo rešijo iz zadreg!

Angleško kraljico 8. t. m. pričakujejo v Koburgu; tudi princ valeški, ki je te dni bival v Egiptu, se hoče neki na Nemškem sniditi s svojo materjo in pri tej priliki obiskati tudi kraljevo rodovino prusko.

Izvirni dopisi.

Iz Kropce, 31. marca. Že več let se je mislilo v Kropi na kak napredek v obrtniji; ker vse napreduje, tudi Kropenčanje ne smejo zaostati. Ravno je minulo leto, kar se je začelo posvetovanje med družbeniki spodnje fužine v Kropi, kako in s kakimi stroški bi se naredila valjavnica za železo (Walzwerk); in res to posvetovanje ni ostalo brez uspeha, ker ravno včeraj smo obhajali slovesnost za srečno dokončanje tega težkega podvzeta, in ob enem tudi blagoslovljenja, da bi se srečno delalo in gospodom fužinarjem za njihove stroške tudi kaj koristi donašalo. Točno ob 9. uri zjutraj je bila sveta maša v cerkvi Matere božje pri kapelici z blagoslovom; po dokončanem opravilu so se zbrali g. fužinarji v novi napravljene tovarni, kjer je bil narejen mičen oltarček z maji in slovenskimi zastavami lepo okinčan. Gosp. župnik Ivan Kapus so po cerkvenem obredu blagoslovili novo valjavnico, povekševalo pa je slovesnost, da so gospodje fužinarji z gorečimi voščenimi svečami gospoda župnika pri blagoslovljenji spremljali po vseh notranjih prostorih, ki so zares lepi. Se ve, da se je bilo mnogo ljudstva zbralo gledat to slovesnost. Deležniki imajo upanje, da jim bo

ta valjavnica pri izdelovanji narejenega železa jako koristila, kar jim iz srca privoščimo.

Pri sklepanju kupčijske pogodbe z Italijo bi bilo želeti, da bi se kaj storilo na korist naše obrtnije; ker od kar je Italija odpadla od Avstrije, je naš kraj za žebjarijo popolnoma odstranjen od Italije, in poprej tako živa kupčija je skoro popolnoma prenehala. Da pa Kropa napreduje, je razvidno iz tega, ker se je v malo letih tukaj ustanovila tovarna dratu in dratenih žebjev, tovarna za decimalne vage, zdaj pa valjavnica za železo. Zato vse kupce z železnino v slovenskih deželah opozorujemo na ta marljiv kraj. Naročujte si pri Slovencih razno valjano železo, kakor šine na štiri vogle ali kvadrate in okrogle (Rundeisen). Cena bo gotovo vgodna; zato še enkrat zakličem vsem kupcem in drugim, kateri kaj potrebujete: Podpirajte domače naredbe, kar bo vam in slovenskemu narodu mnogo koristilo!

Iz Rima, 29. marcija *). Kardinal Ledohovski je hotel skoz in skoz čisto na tihem popotovati v Rim, ali v Avstriji so ga škofje prehiteli ter mu čast skazovali. V Rimu ga je sprejel v imenu sv. očeta kardinal Borromeo, menda hišnik sv. očeta; zbralo se je na kolodvoru tudi mnogo duhovščine in menda ves poljski narod, kar ga je v Rimu, in po zimi ga je mnogo, zlasti plemenitašev. Gospé in gosdodične poljske so ga v kočiji resnično s cveticami in buketi ne le obsule, ampak skoro zasule, da so se samo glava in prsi vidile. Celi teden je imel teh cvetic in šopkov še polno mizo. Dve uri po prihodu so ga že sv. oče prosili v goste. Tretji dan so se mu poklonili Poljaki t. j. kolegija poljskih bogoslovcev, pa vsi udje nove redovniške družbe od vstajenja n. g. J. K., ki so večidel tudi Poljaki, razun 4 Amerikanov in mene, ki smo se pa tudi z drugimi sobraty pomešali na poklonu. O tej priliki sem razodel kardinalu, kako in kaj se je vam v Ljubljani prigodilo, ko ste mu šli na kolodvor čestitat. In ves gajen, skoro solzen je rekel, da je bila njegova volja čisto na tihem popotovati, ali bratje škofje in čast. duhovščina avstrijska ga je povsod nenadoma sprejemala. „Naj tedaj pišem v Ljubljano, da se presrečno zahvaljuje za trud in njemu namenjeno čast: svetlemu gosp. knezoškofu, preč. kapitelnu ter vsi čast. duhovščini in vsim čast. svetnim gospodom.“ Okoljščine so bile take, da se ni mogel prav nič v Ljubljani muditi. Potem je obiskal kardinale ter jih zopet sprejemal, ravno tako poljske plemenitaše, ki so vsi navdušeni za-nj, pa ravno tako vsi pošteni Rimci in sploh vsi verni katoličani, kar sem posebno videl 22. t. m. pri zaslisanju pri sv. očetu, ko so ga po odhodu papeževem vsi narodi (mednarodna deputacija) obsipali; Francozi, Belgijani, Nemci ter Avstrijani — vsi so ga za sv. Očetom najbolj častili, roke celovali (poljubovali in se srečne šteli, da so zamogli s tim spoznavalcem kat. vere besedico spregovoriti. Zares pogumni in srčni vojščaki zaslужijo čast in slavo, omabljuje pa povsod zaničujejo današnje dni.

*) Znano je, da se je hotela duhovščina ljubljanska z mil. knezom in škofom na kolovoru pokloniti kardinalu Ledohovskemu potujočemu v Rim. Pa ko je prišla na kolodvor, je zvedela, da se je kardinal že prejšnji dan peljal skoz Ljubljano. Preč. g. kanonik Urh je vsled tega pisal v Rimu bivajočemu g. Lahu, da naj se ob priliki pokloni kardinalu Ledohovskemu, ter mu naznani, kako hudo je bilo duhovščini ljubljanski, da ga je potujočega skoz Ljubljano zamudila. G. Lah v sledečem pismu poroča, kako je izvršil to nalogo.

Vredn.

Razne reči.

(Slovensko gledišče.) V nedeljo je bila hiša polna, nova opereta „Čarovnica“ je sijajno prodrla do uspeha, kapelnik gospod Stöckl je bil klican na oder in prejel venec in liro s krasnimi trakovi. Več o predstavi prihodnjič.

(Umrlo) je v Ljubljani marca mesca 77 oseb, 38 moškega in 39 ženskega spola.

— Srašno hudodelstvo se je 2. t. m. med 10. mašo zgodilo pri sv. Barbari v loški fari. Tolovaji so prišli namreč tje ropat in so umorili 15letno deklico, ki je rekla, da jih pozna, 18letnemu bratu njenemu pa so glavo razbili, da so se mu vidili možgani in bo skoro gotovo tudi umrl. — Od prijateljev loških pričakujemo natančnega poročila.

— Nadvojvoda Albreht je 30. marca v Gorici pregledoval vojaško posadko, prej je bil v enakih opravilih v Trstu in Kopru.

— Goriška čitalnica ta post ne napravi nobene besede; po veliki noči pa se bodo osnovala po mogočesti 3 besede in razne druge veselice, mej katerimi nekatere na za zabavo izvrstno pripravljenem čitalniškem vrtu. Čitalnično restauracijo je prevzel nov gostilničar, kateri toči izvrstna vina po najnižji ceni in skrbi za točno in dobro postrežbo. Nekateri čitalničarji so sklenili, da se bodo v restauraciji shajali vsako soboto in osnovali tako zvane društvene večere.

— Človekoljub. Gospod (visoko na zvoniku): „Ali jih je že mnogo tu doli skočilo, kar ste vi tukaj gori na galeriji?“ Čuvaj: „Se ne spominjam nikogar.“ Gospod: „Hm, škoda, da se tako redko porabi lepa priložnost.“

Umrli so:

Od 31. marca do 3. aprila. Matej Suhadobnik, gostaç, 52 l., utonil. Jože Svetó, delavec, 25 l., za spridenjem krvi. Jeaeta Lukman, trgovca žena, 71 l., za vodenico v prsih. Martja Trojar, hči fabr. delavca, 6 1/2 l., za vnetjem vratu. Marija Dolinar, delavka, 59 l., za srčno vodenico. Ivan Rajoc, gostaç, 51 l., za pljučno sušico. Jakob Porenta, tesarja otrok, 21 m., za davico. Franc Moser, suknarskega pomočnika o., 4. m., za oslabostjo. Ana Presel, hiš. pos. vdova, 67 l., za oslabljenjem čev.

Eksekutivne dražbe.

5. aprila. 2. Martin Rat-ovo iz Laz (320 gl.) na Vrhnikih. — 2. Marijane Frlan-ovo iz Rupe v Kranji. — 3. Jak. Šajgelj-ovo iz Dolenje vasi (2770 gl.) v Ložu. — 1. Tom. Ravnahrib-ovo iz Trsta (730 gl.) na Vrhnikih. — 3. Marije Brus-ovo iz Novega sveta (1445 gl.). — 3. Marije Lenassi-jeve iz Planine, obe v Logatcu. — 3. Štef. Ločnikar-jevo iz Studenčice (1899 gl.). — 2. J. Mave-ovo iz Dolenjega dola (1038 gl.). — 2. M. Drobnič-ovo iz Goričice (840 gl.). — 2. Jan. Kastelic-ovo iz Police (659 gl.). — 2. Tone Žitnik-ovo iz Gradišča (1180 gl.), vse v Ljubljani. — 3. Martin Bajuk-ovo iz Radovice (5176 gl.) v Metliki. — 3. Marije Strotič-ove (1400 gl.) na Brdu. —

6. aprila. 2. Jože Kastelic-ovo iz Gorenje vasi (1912 gl.) v Zatični. — 2. Blaž Pernuš-ovo iz Srednje Bele v Kranji. — 1. Franc Lovko-ovo iz Jezera (836 gl.). — 1. Agate Martinčič-ove (857 gl.). — 1. Fr. Meze-jevo iz Dolenje planine. — 3. Mihelj Logar-jevo. — 1. Luka Turšič-ovo iz Begunj. — 1. Andr. Turšič-ovo iz Dolenje vasi (260 gl.). — 1. Marije Logar-jeve iz Gorenje vasi (6061 gl.). — 1. Jan. Vidrih-ovo iz Rakeka (2677 gl.). — 1. Blaž Osvald-ovo iz Gorenjega Logatca (2144 gl.). — 2. Vil. Kos-ovo iz Ljubljane (60 gl.), vse v Logatcu. —

7. aprila. 3. Luk. Berno-ovo iz Oreška (500 gl.). — 3. Švorc-ovo iz Slavine (1235 gl.), oba v Postojni. — 3. Marije Krašove-ove iz Draščic (1140 gl.) v Metliki. — 2. Ant. Češnik-ovo iz Blatnika (570 gl.). — 2. Jak. Likan-ovo iz Postojne. (2345 gl.). — 2. Marije Feldner-jeve iz Kranja (3250 gl.), vse v Postojni. — 1. Jurij Frank-ovo iz Celja (1800 gl.). — 1. J. Sittinger-jevo iz Pariz (1400 gl.). — 1. Miha Šabe-ovo iz Silentaborja (1000 gl.). — 1. Matija Bremen-ovo iz Knežaka (1000 gl.). — 1. Jan. Grl-ovo iz

Tolminja (1400 gl.). — 1. Jože Zadnik-ovo iz Čelja (1700 gl.), vse v Bistrici. — 1. Matija Pac-ovo iz Semiča (865 gl.) v Metliki. — 2. T. Penko-vo iz Nadanje sela (520 gl.) v Postojni. — 2. Fr. Kopatin-ovo iz Šent. Vida (2500 gl.) v Ipavi. — 2. Fr. Šantelj-ovo iz Belska (1069 gl.) v Postojni. — 1. Štef. Skala-vo iz Vrtač (470 gl.) v Metliki. —

8. aprila. 3. Jože Jaklič-ovo iz Podgorice (4450 gl.) v Laščah. — 3. Jan. Hafner-jevo iz Laborij (4578 gl.) v Kranji. — 3. Jan. Miklič-ovo iz Zagorice (2140 gl.) v Laščah. — 3. Marije Smrdel-ove iz Studenca (204 gl.) v Senožcah. — 3. Jože Jakše-jevo iz Rašice (3887 gl.) v Laščah. — 2. Jože Šepc-ovo iz Hudega v Trebnjem. — 3. Jože Gorjulj-ovo iz Pristave pri Polhovem gradcu (3130 gl.) na Vrhnikih. — 1. Martin Jerem-ovo iz Podgorice (2010 gl.) v Ljubljani. — 1. Jan. Kuhar-jevo iz Štajarskega vrha (1897 gl.) v Kostajni. — 3. Jan. Prime-ovo iz Iske vasi (4003 gl.). — 1. Ana Jerom-ove (180 gl.). — 1. Jan. Polh-ovo iz Senožč (1165 gl.), vse v Ljubljani. Štajarske.

7. aprila. Andrej Frangež (2).

8. aprila. Katra Windisch v Skorišnjaku (3). Jože Pučnik v Pobrežu 5225 gl. (3). Franc Podcivanik 1571 gl. (2). Ant. Kögl v Slabotincih 5269 gl. (3). Jožefina Fric v Sl. Bistrici (3).

Prav koristna knjižica: Obrednik za cerkvenike ali (11—4) natančen poduk za vse cerkvene službenike

se dobiva priprosto vezan po 25 kr. trdo v papir vezan po 30 kr. in v platno vezan po 35 kr. in sicer v Ljubljani pri M. Gerberju, v Mariboru pri A. Novaku, v Celju pri Jan. Schmidu, v Ljutomeru pri J. Huberju in v Konjicah pri spisatelju in založniku č. g. Jerneju Vohu, kaplanu. Kdor želi knjižnico po pošti sprejeti, naj se obrne do g. Voha in priloži 5 kr. za poštnino.

Vsaki, kdor ima pri cerkvi kaj opraviti, naj si to knjižico kupi. Našel bo na 152 straneh veliko novega in podučljivega.

Telegrafične denarne cene 3. aprila.

Papirna renta 67.05 — Srebrna renta 70.20 — 1860letno državno posojilo 109.80 — Bankine akcije 880 — Kreditne akcije 159.80 — London 116.45 — Srebro 101.75 — Ces. kr. cekini 5.47 — 20 Napoleon 9.29 1/2.

Denarstvene cene. 30. marca.

	Denar.	Blago.
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	69.75	69.90
5% renta v srebru	69.75	69.90
Srečke (lozi) 1854. l.	103.75	104.25
„ „ 1860. l., celi.	119.90	110.70
„ „ 1860. l., petinke	116.25	116.75
Premijski listi 1864. l.	131.—	131.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	95.—	96.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95.—	—
Ogerske po 5%	75.—	75.75
Hrvaške in slavonske po 5%	85.—	—
Sedmograške po 5%	76.—	76.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	870.—	872.—
Unionske banke	69.—	69.50
Kreditne akcije	156.75	157.25
Nižavstr. eskomptne družbe	635.—	645.—
Anglo-avstr. banke	69.25	69.50
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	163.50	164.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	117.—	—
„ 50 „ „ „	56.—	56.50
Buđenske „ 40 gl. a. v.	30.—	30.50
Salmove „ 40 „ „ „	38.25	38.75
Palff-jeve „ 40 „ „ „	29.—	29.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	29.75	30.25
St. Genois „ 40 „ „ „	27.75	28.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	23.—	23.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	23.—	23.50
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.47	5.48
Napoleonsd'or	9.29	9.30
Srebro	101.40	101.60

Poštni praktikant,

še le 16 let star, dobro izurjen v poštnem službovanju in po svojem dosedanem poštarju z najboljšimi spričevali pohvaljen, želi zopet stopiti v službo h kakemu c. k. poštarju. Več o tem se izve pri administraciji „Slovenca“. (20—2)

Avguštin Götzl,

podobar in pozlačevalec,

poštne ulice hiš. šte. 57 (poslopje slovenske čitalnice)

V LJUBLJANI —

ne zameniti z Leopold Götzl, v istih ulicah v Kozlerjevi hiši!

priporoča slavnemu občinstvu, zlasti prečastiti duhovščini in farnim predstojništvom, sledeče izdelke:

Oltarje, križeve pota, lece (prišnice), svečnike (lustre), prapore (bandera), nebese (balдахine) po naročilu v vseh velikostih in po najnižji ceni.

V zalogi ima zmiraj podobne in kipe za oltarje, krstne omare, svečnike in križe za stene, podobe svetnikov in iz narave vsake velikosti in cene na platnu, kositarji in papirji, zrcala itd. Posebno dober kup so oljnate slike.

Nadalje je vedno dobro založen s podobami Kristusa na križi, od 6 palcev do 5 čevljev visokimi, kornišami, okvirji (romi) vsake sorte, kánonskimi tablami, vezili, preparacijami, buncicami, s pozlačenimi lajštami, Kristusom na križpod steklenimi oboki, podobami iz gipsa; lije tudi naglavnike (kapitole) in kinče iz gipsa, in jih zlati.

Zrezjanih okvirjev (romov), korniš, deskic za rogove, drogov za zagrinjala, buncic in gumb, nabiralnih pušic z zvončkom, križcev za rabo pri previdanju bolnikov, stalic in različnih posodic ali vrčev za rože po cerkvah je zmiraj na zbiru, — preskrbujejo pa se oprave za cerkve, svečniki za oltarje, sveče, rožni šopki in venci, vlakci za zvonce, svetilnice, kositarske zvezde za prezračenje po cerkvah in drugih prostorih, spovednice, cerkveni stoli in klopi, sploh vse, kar spada k cerkvenemu kinču, — vse to naglo in po najnižji ceni. (78—6)

Vse poprave pri oltarjih, podobah, prišnicah, sploh pri vsem, kar se v cerkvah nahaja, se natančno in skrbno v kratkem času in po nizki ceni izvršujejo, ravno tako vsaka naročila z dežele. Pozlačenje in prezračenje podob, okvirjev itd. se najvestneje in dolgotrajno oskrbljuje.

O vsem tem je velika kopica pohvalnih pisem iz bližnjih in daljnjih krajev na ogled.